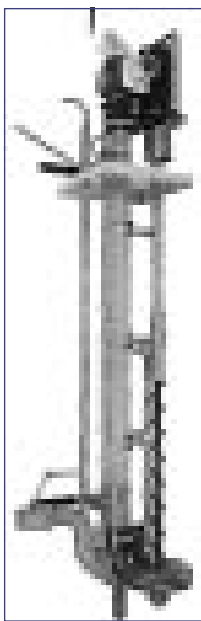

LANDIA GÖDSELPUMPAR

3 års
garanti

Gäller när du har problem med:

- Mycket halm
- Tjock gödsel
- Långa transportledningar
- Andra pumpar

Skruvmatning med motstål.

Patenterat knivsystem som finhackar.

Specialutvecklat pump-hus.

LÅT OSS BEVISA!

mila

monter A 455

Box 146
244 22 Kävlinge
Tel 046-24 96 30
Fax 046-24 95 23

info@svenskaneupro.se www.svenskaneupro.se

SVENSKA
NEUPRO

FUNKI - SPECIALISTEN PÅ ENKLA OCH DRIFTSÄKRA LÖSNINGAR INOM

- Torrutfodring
- Blötutfodring
- Krossar och kvarnar
- Ventilation
- Stallinredning

Funki
CENTER

Marknadsföres av:

Funki AB
Fabriksvägen 2
264 39 KLIPPAN
Tel 0435 - 181 90
Fax 0435 - 103 55

Funki AB Sala
Kärrback
733 92 SALA
Tel/fax 0224 - 531 65
070 - 624 22 36

NOJ Serviceverkstad AB
Fåglum, Sörgården 655
465 96 NOSSEBRO
Tel 0512 - 542 90
Fax 0512 - 541 40

Slakterierna uppvaktar Livsmedelsverket om skenande veterinärkostnader

Kött- och Charkföretagen, den gemensamma organisationen för kooperativa och privatägda slakterier, ska uppvakta Livsmedelsverket om de på senare år vilt skenande veterinärkostnaderna. Det senaste utspelet, att större slakterier ska betala en del av veterinärkostnaderna för de småskaliga slakterierna, kommer att fortsätta fördyra veterinärkostnaderna och bågaren har runnit över.

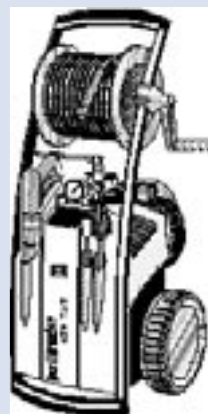
-Veterinärkostnaderna har ökat 95 % de senaste tre åren, säger Peter Johansson, SLP. De nya avgifter som nu diskuteras, att de större slakterierna ska betala för de mindre, riskerar medföra att veterinärkostnaderna blir höjda med hela 100 % eller mer under tre år.

-Veterinärkostnaderna är nu en av de största kostnadsposterna inom slakterierna, säger han. De drabbar visserligen alla slakterier lika, men vi måste få stopp på dem vid svenska slakterier, säger han.

-Det är Kött- och Charkföretagen som ska uppvakta Livsmedelsverket, men privatslakten har beslutat tillsätta juridisk kompetens för att granska kostnadshöjningarna och jag tror de kooperativa slakterierna också är intresserade.

-Kostnaderna är både direkta och indirekta. De direkta är avgifter som slakterierna måste betala, de indirekta är högre krav på anläggningarna som kostar pengar. Dessutom ställs allt högre krav på personalen, som får högre press på sig, vilket också höjer kostnaderna. /LG

NYHET

Kränzle TS T Nya kraftpaketserien av HÖGTRYCKSTVÄTTAR

3170 TS T - 22 l/min, 150 bar
3200 TS T - 19 l/min, 180 bar
3250 TS T - 15 l/min, 220 bar
3270 TS T - 13 l/min, 250 bar

Alla modeller har
SLANGVINDA
och **SAMMA PRIS!**

Slangvinda med 20 m stål-
förstärkt högtrycksslang.
Inbyggt hjulstall.

Återförsäljarinfo:
Tel: 0511-131 30

CELINS
KGGK

Perstorp Ättika

- Ättika är en effektiv pH-sänkare till blötutfodring av grisar.
- Smakligheten höjs medan tillväxten av bakterier hämmas.
- 2 - 3 liter 60 % kemisk ren ättika per ton blandat foder.

Perstorp

Perstorp Specialty Chemicals AB

Telefon 0435-38 000

Högre grisningsprocent, jämnare kullar med en stunds ro efter seminering

Yngre suggor upp till andra - tredje grisningen behöver lugn och ro efter seminering. Enligt meddelande 586 från Landsudvalget for Svin ökade grisningsprocenten från knappt 83 till över 88 proc om suggorna får en stunds ro efter semineringen, vilket är statistiskt säkert.

seminering

Störst effekt av detta sågs i de besättningsar som hade dåliga produktionsresultat. De samlade resultaten visade att unga suggor var mest påverkade av den oro som kan förekomma efter semineringen. Statistiskt säkert var att färre suggor blev dräktiga utan lugn och ro efter semineringen, grisningsprocent 83,5, jämfört med suggor som fick minst två timmars lugn och ro, grisningsprocent 86,0. Genomsnittligt kullnummer var 4,0.

Ingen ro gav mindre kullstorlek

Även äldre suggor blev påverkade, dock inte på dräktighetsprocenten utan på kullstorleken. Suggor som inte fick ro födde totalt 0,3 mindre grisar per kull än suggor som fick lugn och ro. Skillnaden var inte statistiskt säker, men kan enligt meddelandet vara en indikation på att den utblivna vilan och ron reducerar kullstorleken utan att suggan löper om.

Både aggressioner och ridning kan medföra en ökad utskiljning av stresshormoner på utsatta djur, vilket kan påverka reproduktionsresultatet negativt. Detta kan verka negativt och hämmande på oxytosinet som utskiljes till blodet för att påverka muskelsammandragningarna för att transportera sperman från depoteringsstället till äggladaren.

Grisningsprocent i relation till suggors ålder/grisnummer.

Grupp		Kontroll(utan ro)	Försök(>2 timmars ro)
Unga suggor	<3:e kull	82,7 a	88,2 b
Äldre suggor	>4:e kull	84,2 a	83,9 a
Kullstorlek och standardavvikelse på yngre och äldre suggor.			
Grupp		Kontroll(utan ro)	Försök(>2 timmars ro)
Unga suggor		14,1 a (3,13)	14,2 a (2,96)
Äldre suggor		13,6 b (3,26)	13,9ab (3,23)
Olika bokstäver = statistisk säker skillnad.			

Det är av denna anledning som Landsudvalget for Svin rekommenderar att inseminerade suggor får minst 20 minuters lugn och ro direkt efter semineringen.

Nils Andersson

Vila och ro efter seminering har positiv effekt på yngre suggor. På äldre suggor sågs inte denna effekt. Kullstorleken påverkades negativt hos de äldre suggorna som fick mindre kullstorlek, medan de yngre som fick vila efter semineringen hade mindre standardavvikelser på kullstorleken.

Hundar som äter importerad hundgodis kan överföra Salmonella DT 104 till grisar

-Släpp inte in dina eller andras hundar i svinstallet! Det uppmanar det danska Plantedirektoratet, sedan man i höstas vid stickprovskontroller konstaterade att t ex hundgodis som grisöron i Danmark kan vara kontaminerade med olika salmonellasmittor.

salmonella

Plantedirektoratet fann bl a Salmonella Thyphimurium DT 104 i åtta tagna prov på hundgodis, vilket svarar mot tio proc av proverna. Man hittade Salmonella Give, Salmonella Kedougou, Salmonella Livingstone, Salmonella 4.12, Salmonella Anatum, Salmonella Derby och Salmonella Thyphimurium DT 104.

Fem av proverna kom från samma producent av hundfoder.

Alla danska tillverkare av hundfoder är underrättade om resultaten och de företag som konstaterats ha salmonella i hundgodiset uppmanades ta tillbaka levererade partier från butikerna.

Eftersom så många prover var positiva i höstas, ska Plantedirektoratet göra nya provserier på hundgodis även 2003. Man varnar även för att människor, särskilt barn, kan smittas om hundarna äter salmonella-smittad mat. Smitta kan ske t ex vid kontakt med hundgodiset, eller hundbajs.

Norskt företag köper del av Lindvalls Chark

Det norska charkföretaget Leiv Vidar A/S har köpt 48 proc av familjeföretaget Lindvalls Chark. Lindvalls har 40 anställda och omsätter 80 mkr. Leiv Vidar A/S har 130 anställda, omsätter 200 milj nkr och är specialiserat på korv. Källa: ATL.

Ge järnet.

Trendbrott i flerårig slaktminskning Svenska slakten ökade 100 000 grisar

Äntligen har den nedåtgående trenden för svensk grisslakt brutits! Under fjolåret ökade slakten av grisar med 3,2 proc för hela landet, vilket i absoluta tal är 100 515 grisar. Både kooperativa och privata slakterier tog delar av slaktökningen och den kooperativa slakten ökade 1,9 proc 2002 och den privata slakten 7 proc.

slakt

JTI fortsätter utvecklingen av mobil slakt i praktiken

JTI fortsätter sitt arbete kring mobil slakt på flera sätt. Bland annat tar man fram en plan för hur ett mobilt slakteri skulle kunna användas i en viss region i Sverige. Studien sker på uppdrag av LRF.

mobil slakt

Debatten om grisarnas välbefinnande under uppfödning, transport och hantering i samband med slakt tog ny fart med anledning av Gudrun Lindwalls utredning "Kännande varelser eller okänsliga varor", rörande transport av levande djur inom EU. En del av utredningen som berör mobil slakt bygger till viss del på den studie JTI har gjort på uppdrag av LRF och som belyser möjligheter och begränsningar för mobil slakt.

I den region som nu ska studeras finns en

Siffrorna kommer från Köttbranschens Riksförbund, som stämt av dem mot Jordbruksverkets statistik. 1997 slaktade vi 3 907 017 grisar i Sverige och t o m 2001, då vi slaktade 3 180 423 grisar, hade vi tappat hela 726 594 grisar, dvs i genomsnitt drygt 180 000 grisar per år. De återhämtade 100 000 grisarna 2002 är således en försiktig ändring i trendriktningen. Vi har mycket att hämta in om vi jämför med 1997.

De kooperativa slakterierna Swedish Meats och KLS slaktade 2 305 494 grisar och de privata slakterierna 975 444 grisar. De kooperativa ökade med 42 549 grisar och privata 57 966 grisar. De privata tog allt-

så en större del av de nytillkomna grisarna på marknaden.

Privatslakterierna har ökat sina marknadsandelar

Detta gör en ökning av antalet slaktade grisar för kooperativ slakt med 3,2 proc och privat slakt 7 proc. De privata ökade därmed sina marknadsandelar till 29,5 proc, vad gäller slakterier anslutna till Köttbranschens Riksförbund. Tillsammans med övriga småslakterier, som har 0,3 proc, har de privata nu 29,8 proc och luktar alltså på de 30. 1999 var motsvarande siffra 21,2 proc, år 2000 var marknadsandelarna 25,5 och 2001 var de 28,6 proc.

Det var synbarligen under Swedish Meats ekonomiskt svåraste år som de privatägda slakterierna tog stora nya marknadsandelarna, då även antalet producerade grisar minskade snabbt. Även om de privata tog de flesta nytillkomna grisarna i fjol, så ökade inte marknadsandelarna i samma takt som tidigare.

Bland de enskilda slakterierna kan nämnas SLP som slaktade 288 935 grisar vilket är en ökning med 9 proc sedan 2001. Skövde Slakteri slaktade 213 474 grisar och ökade 4,8 proc. Ugglarps slaktade 154 259 grisar och ökade 3,5 proc, Sydkött 93 159 grisar ökade 19,9 proc. A J Dahlbergs slaktade 74 372 grisar och ökade 5,5 proc. Ginsten slaktade 35 009 grisar och ökade 17 proc. Alviksgården slaktade 25 393 grisar och ökade sin slakt 12 proc.

Minskade gjorde däremot Dalsjöfors Slakteri, som slaktade 29 264 grisar och minskade slakten med 9,8 proc. Ytterligare några mindre slakterier minskade sina slaktandelar.

Av de två kooperativa slakterierna hade Swedish Meats 63,4 proc av slakten 2002 och KLS 6,9. Swedish Meats minskade med 0,7 proc och KLS med 0,4.

grupp producenter som har intresse av att kunna slakta sina grisar direkt på gården. I det arbete JTI gör ingår såväl djurhanteringen före slakt, som att undersöka möjligheterna till hög vattenkvalitet på dessa gårdar, samt tillfredställande kylning av slaktkropparna. Rapporten publiceras under våren 2003.

Nya EU-regler underlättar

Den arbetsgrupp inom EU som arbetar med förändring av hygienreglerna för livsmedel, har i sitt förslag förordat mobil slakt för alla djurslag. Här kommer troligtvis en svensk anpassning av reglerna att ske vad gäller kylning av slaktkropparna. Dessa regler har varit ett av de tidigare orosmomenten kring mobil slakt.

Tillsammans med SLU kommer JTI också att kartlägga konsumenternas attityder, värderingar och preferenser vid valet av slakteriprodukter.

Läs mer: www.jti.slu.se/publikat/notiser02/moiblslaktv33.htm

Ursoferran vet. 200 mg/ml är ett säkert och ekonomiskt sätt att ge järn, som är så viktigt för att smågrisarna ska få en bra start i livet.

Finns på apotek i rund och platt plastflaska om 100 ml, 5×100 ml och 10×100 ml. Flaskorna passar till alla injektionssprutor.

Annedalsvägen 9
227 64 Lund
Tel 046/12 81 00
Fax 046/14 65 55
info@vetpharma.se
www.vetpharma.se

Ursoferran vet.

GLEPTOFERRON

Bekämpa flugorna i stallarna! De kan vara smittspridare

Stickflugan kan vid stick överföra olika sjukdomar till grisarna och är angiven som en potentiell vektor för sjukdomar. Bekämpningen sker bäst med hög hygien med borttagande av foder- och gödselrester från stallar och gödselrännor. Biologisk bekämpning i gödselrännor under spalten är möjligt vid utsättning av gödselflugor. Även torrdesinfektionsmedel kan användas som påverkar bl a larverna och puppor.

flugor

Det finns stugflugor, som även de förekommer i stallar och den s k stickflugan. Skillnaden i utseende är stickflugans styva och framåtppekande bajonettliknande mundelar. Stickflugan finns i de flesta av världens länder som har djurproduktion.

Blodsugande

Stickflugan är blodsugande och kan suga blod från djuren flera gånger per dag. Med den stickande mun delen finns risk för kvar-

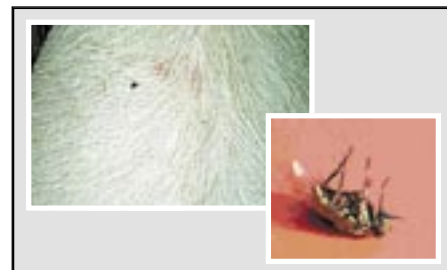
varande rester av blod från andra djur, och kan medföra ökad smittspridning och sjukdomsrisk, och som kan innehålla bl a virus. I varmare länder kan stickflugan sprida encelliga parasiter, protozoer, virus av svinpest, etc. Sticket är smärtsamt som ofta medför svullnader och rodnader runt stickhålet. Risk finns att bl a juverinflammationer kan spridas mellan olika suggor.

I svinbesättningar är den ekonomiska betydningen av stickflugan osäker. Men den är ett välfärdsproblem med de smärtsamma sticken med efterföljande intensiv klåda. Även stallpersonalen kan bli stucken av dessa flugor. Vissa sjukdomar är zoonotiska.

Bekämpning

Även stickflugan startar med äggläggning i ruttnande växtdelar, foderrester och gödsel. Utvecklingen från ägg till fullgångna flugor tar 2–4 veckor helt beroende på fuktighet och temperaturförhållanden.

Bekämpningen sker som sagts i första hand genom att städa bort foder- och gödselrester, och rengöring av gödselrännorna minst var annan vecka. I halmbäddar kan användas något torrdesinfektionsmedel eller ett svampmedel där båda hämmar utvecklingen av larver och puppor till färdiga flugor.

Så här ser sticksår på ryggen ut med rodnad och svullnad. På andra bilden syns stickflugans bajonettliknande muskeldel.

Även biologisk bekämpning är möjlig genom gödselflugor, rovflugor som är en naturlig fiende till stickflugorna.

Används typ rovflugor måste det ske en ny utsättning på våren som upprepas under säsongen och är beroende av temperaturen. Även vid bekämpning med torrdesinfektionsmedel fordras upprepade behandlingar genom utspridning av medlet. I sväntäcket på gödselbassänger kan också kläckning av fluglarver ske.

Källa: Danske Slagterier.

Utveckla bättre, skonsammare tatueringshammare för grisar!

Finns någon bra tatueringshammare för märkning av slaktgrisar före leverans till slakt? Detta undrar Kristina Blackstad, utanför Arvika.

tatuering

Hon tycker inte att den nuvarande tatueringshammaren är så bekväm att jobba

med. Den borde ha annat utseende och funktion, tex som konteringsstämplar, där man slipper höja armen för att få kraft att märka grisen.

-Märkningen bör kunna ske på ett skonsammare sätt än i dag, tycker Kristina Blackstad. Grisarna blir rädda och springer undan när de ser handen i luften och operationen med märkningen gör ont. Missar man då, måste operationen göras om.

Samtidigt blir även de andra grisarna rädda och stressade. Oftast samlar de sig i nå-

gon boxhörna eller i gödselgången för att slippa undan.

Finns det någon bättre typ av tatueringsverktyg på marknaden, frågar Kristina? Utvecklingen på allt annat fortskrider men detta verktyg finns inte med i utvecklingen, varför?

Utvecklare, Kristina Blackstad deltar gärna i utvecklingen med sina önskemål och uppdrag och nås per telefon 0570-215 33.

Förbud mot halotangen på danska slaktgrisar

Från början av 2004 måste alla grisar som levereras till Danish Crown vara halothannegativa. Det blir inte tillåtet att leverera slaktgrisar som är bärare av halotangen RN minus. Alla danska smågrisproducenter som har äldre galtar uppmannas kontrollera att de är fria från RN

minus-genen, eller byta ut dem mot yngre som är fria från genen. Bestämmelsen införs för att kvalitetssäkra de viktigaste marknaderna världen över enligt Danish Crowns regler Code of Practice.

Ny stor livs med els mäs sa skapas i Dan mark 2004

FoodExpo är arbetsnamnet på en ny stor livsmedelsmässa som ska etableras i Herning, på samma plats som Agromek hålls. Den nya matmässan ska bildas av de nuvarande mässorna Interfair, Restaurant och Catering, samt Nordbag, som redan är Nordens största mässor i sina slag. Den första mässan ska hållas i mars 2004. Källa: JyllandsPosten.

Finska byggförbudet kvar tills vidare

Ansökningsförbudet mot byggnadsinvesteringar fortsätter tills vidare i Finland, det beslöt lantbruksförhandlingarna förra torsdagen. Orsaken är att det kommit in väldigt många ansökningar om att få bygga med ekonomiskt stöd, både för saggor och slaktsvin.

Redan de ansökningar som kom in före stoppdatumet ökar Finlands grisköttsproduktion med över 10 proc, om byggplanerna förverkligas. Många ansökningar som kom in sista dagarna gäller mycket stora enheter. Många tog säkert till extra stora stallar för att hoppas bli kvar inom den nuvarande stödförmen. Om det blir överproduktion och priserna hotar sjunka, kanske en del av utbyggnadsplanerna bantas. Källa: Landsbygdens Folk.

Jordbruksverket ska upp vak tas om rim li ga re regler

Även Jordbruksverket ska inom kort uppvaktas av slakteriernas samarbetsorganisation. Här gäller det förhandlingar om regeltolkningar och kostnader för ökat djurskydd.

-Vi måste diskutera med Jordbruksverket, så att dessa djurskyddskostnader blir rimliga, säger Peter Johansson, SLP. Även tolkningar av redan stiftade lagar ställer till bekymmer för slakterinäringen. Vi kräver klarare regler som inte skapar osäkerhet.

Som exempel nämner Peter bestämmelsen om att svin ska avlivas i grupp. Galtar och saggor är också svin, enligt en inte orimlig tolkning. Alltså ska även galtar och saggor avlivas i grupp.

-Var och en förstår ju att det inte går att avliva galtar i grupp, trots att lagen föreskriver detta. Släpper vi två galtar i samma grupp avliva de sig själva, innan slakteripersonalen hinner göra det.

-Kostnader för lagar och förordningar har i vårt bolag en särskild budgetpost "Myndigheters beslut", säger Peter Johansson. Det är ingen liten budgetpost, som någon i slutändan måste betala.

Matdag på Skansen

5 februari på Skansen i Stockholm hålls ett seminarium som bl a ska belysa aspekter på mat och miljö, matsäkerhet och djuromsorg. Medverkande är, förutom forskare, bl a jordbruksminister Ann-Christin Nykvist, trendanalytiker Joakim Norén och LRFs ordförande Caroline Trapp. På kvällen bjuder kocklandslaget på buffé. Seminariet hålls av Sigill Kvalitetssystem AB, MAT 21 och SLF och vänder sig i första hand till forskare, ansvariga för mat- och miljöfrågor, produktevecklare och inköpare av mat.

En säker start med KwikUp

För svagt födda och kalla smågrisar.
Snabb energi till hungriga grisar, fler friska grisar som överlevet, lägre dödlighet och lätt att använda.

Agri Syd Center Gross AB
043220002 • 0706763715 • www.agrisyd.se
Länarna i Jönköping • Jönköping

Låt era grisar komma i form på ett naturligt sätt!
Med kortkedjiga oligo-sackarider i fodret gynnas en hälsosam tarmflora.
Detta ger er och era grisar en **GOD START PÅ DET NYA ÅRET!** **Linkan AB**
044-24 79 85 • linkan@linkan.se

VARFÖR TORVSTRÖ?

Torv är **DRYGT** - 2 delar torv suger 1 del vatten

Torv **ABSORBERAR** ammoniak och ammonium - friskare luft

Torv är **BEPRÖVAT** - i Sverige användes 1900 - 1960 160 milj m³

Torv är **SVENSKT** - 40 mossar från Ljungby till Haparanda

FÖRPACKAD eller LÖSTORV

Frågor? Beställning? Information!

Bjälkgatan 1 • 824 43 HUDIKSVALL • Fax 0650-54 74 57

Ring Leif tel 070-643 74 15 eller 0650-54 74 00

- DRYGT
- ABSORBERAR
- BEPRÖVAT
- SVENSKT

Uppfödarens säkra val av injektionsjäm till oss!

Pigironvet

Leo Animal Health
Box 404 • 201 24 Malmö • Tfn 040-35 22 00 • Fax 040-611 94 08

Swedish Meats gör vinst, + 117 mkr! Efterlikviden ökas till 20 öre – hela året!

Swedish Meats redovisar preliminärt ett resultat efter finansnetto på 117 mkr för 2002. 2001 var det -29 mkr. Resultatförbättringen är således 146 mkr. Totalt fördelas 54 mkr som efterlikvid till ägarna, vilket blir 20 öre per kg för hela 2002.

ekonomi

bokslut

-Vi är naturligtvis klart nöjda med denna förbättring. De struktur- och effektiviseringsåtgärder som har vidtagits börjar nu få genomslag i hela koncernen. Vi räknar med att göra ytterligare åtgärder under året, vilket bör förstärka resultatet ännu mer under 2003, säger Peter Rasztar, vd Swedish Meats, i en kommentar.

Minskade skulder med 750 mkr

Ett positivt operativt kassaflöde om drygt 400 mkr har inneburit att koncernens skulder under de senaste två åren har kunnat minska med över 750 mkr. Jämfört med 2001 har finansnettot kraftigt förbättrats. Viktiga faktorer har varit försäljningen av tarmverksamheten till DAT-Schaub, samt försäljning av aktierna i HK Ruokatalo och Sokolow. Balansomslutningen har minskat till 3 500 mkr (förra året 3 940 mkr). Soliditeten har ökat till 32 % (27 %).

Den totala konsumtionen av nöt- och gris-

kött i Sverige har fortsatt öka. Totalt beräknas försäljningen ha ökat med drygt 6 %. Nötkonsumtionen ökade under året med nära 11 %. Detta har speciellt påverkat försäljningen inom Scan Foods, som avslutar året starkt.

Tidigare efterlikvid på 15 öre höjs till 20

-Det är mycket glädjande att koncernen nu ger en vinst, som ägarna kan få del av, men som också stärker företaget inför framtida kraftanstängningar, säger ordförande Sören Kvantenå. Styrelsens tidigare beslut att för perioden januari - augusti utbetala efterlikvid med 15 öre per kg för alla slaktleveranser, kompletteras nu med beslut om efterlikvid för hela året motsvarande totalt 20 öre per kg för alla slaktleveranser. Sammanlagt 54 mkr fördelas som efterlikvid till ägarna.

-Under året har vi genomfört en betydande organisationsförändring, som lett till väsentliga förenklingar inom Swedish Meats. All produktion har samlats inom en enhet. Scan Foods har omvandlats till ett marknadsförings- och försäljningsbolag. I linje med detta så har en mer fokuserad och marknadsinriktad koncernledning bildats, understryker Peter Rasztar.

Swedish Meats befinner sig under 2003 fortsatt i en konsolideringsfas, men kommer samtidigt att öka investeringarna inom charkproduktion och genomföra viktiga satsningar för förbättrad djuromsorg.

Några nyckeltal

Mkr	2002	2001
Omsättning	9 160	9 670
Rörelseresultat (EBIT)	163	70
Rörelsemarginal	1,8%	0,9%
Resultat efter finansnetto	117	-29
Kassaflöde operativt	+406	+230
Investeringar	-172	-198
Minskning låneskuld	+380	+390

Investerar 60 miljoner i Linköping

Swedish Meats investerar 60 mkr i ny automatiserad smetberedning för korvproduktion i anläggningen i Linköping. Charktillverkningen i Linköping är koncentrerad till korv med den "ursvenska" falukorven som största produkt. Olika former av kryddiga korvar fortsätter att växa och allt fler nya, spännande sorter kommer att introduceras.

Investeringen är ett led i Swedish Meats långsiktig plan för att förnya och modernisera tillverkningen av charkprodukter. Senaste teknik används för att förbättra utbyten och spårbarhet, samt öka den hygieniska säkerheten, men också för att förbättra arbetsmiljön med färre manuella moment.

Ombyggnaden sker under sommaren med beräknad driftstart under november. In-

SLP Pärsons-koncernen fortsattevisa bra ekonomiskt resultat 2002

SLP Pärsons-koncernen genomför sin största enskilda investering någonsin i utökad produktions- och kylkapacitet på slakteriet och styckningsanläggningen i Helsingborg. Investeringen uppgår till 36 mkr och ska vara klar att ta i drift under våren 2003. Investeringen förbättrar flödena, möjliggör volymökningar och säkerställer framtida kvalitetskrav.

Koncernen och de olika produktionsenheterna fortsätter att visa bra resultat. I koncernen ingår Slakteriprodukter i Helsingborg AB, Pärsons Sverige AB, B.E. Chark AB i Halmstad samt SLP Suggcenter AB.

Man satsar på marknadsföring av kvali-

slakt

tetsprodukter framställda av svensk råvara, med kontroll över hela produktionskedjan. Vidare fortsätter man att öka förädlingsvärdet genom ett högt tempo avseende produkt- och förpackningsinnovationer. Förädlingen av varumärket Pärsons har bidragit till den fortsatt positiva utvecklingen för koncernen under 2002.

Koncernen redovisar för 2002 en omsättning på 814 mkr (8 månader) (förra året 1 127 mkr för 12 månader). Resultat efter finansiella poster uppgick till 50 mkr (8 månader) (förra året 60 Mkr för 12 månader). Antalet anställda uppgick till 382 (359).

8,1 proc mer slakt

SLP ökade under året svinslakten med

8,1proc, men minskade boskapsslakten med 5,9 proc på en totalmarknad som ökade med 3,2 proc respektive 3,3 proc. Marknadsandelarna av landets svinslakt uppgick till 9 proc och av landets oxslakt till 6,7 proc. Bolagets omsättning uppgick till 453 mkr (8 månader) (729 mkr 12 månader) och resultatet efter finansiella poster till 13 mkr (8 månader) (24 mkr 12 månader). Soliditeten uppgick till 43 proc.

Fortsatta framgångar för Pärsons Sverige AB

Framgången med tunnskivad smörgåsmat, "Tunna Skivor", har fortsatt under året. Pärsons har befast sin ställning som marknadsledare på segmentet smörgåsmat. Bolagets omsättning uppgick till 631 mkr (8 månader) (864 mkr 12 månader) och resultatet efter finansiella poster till 38 mkr (8 månader) (43 mkr 12 månader).

Gris nr 1 2003

Danske miljøministern välkomnar högteknologisk gödsel- och luftbehandling

Danmarks miljöminister Hans Christian Schmidt berömde, när han invigde årets Agromek-utställning i Herning, väldigt tydligt de högteknologiska lösningarna på problemen med övergödning av mark- luft och vatten, som bl a den danska grisproduktionen utpekades som orsak till. Med ny teknik kan kvävet och fosfor i gödseln samlas inom svintäta områden och transporteras till marker som behöver mer växtnäring. Likaså kan kvävet i utluften från stallarna användas som handelsgödsel, vilket förbättrar boendemiljön för många människor, skonar naturen och minskar behovet av fabriksmässigt tillverkad handelsgödsel.

miljö

Miljöministern sa att användningen av handelsgödsel i Danmark minskat med 42 proc sedan mitten på 1980-talet. I reella tal har kväveanvändningen minskat från 395 000 ton till 229 000 ton. När handelsgödseln nu börjar produceras på svingtoårdarna, kommer den fabriksstillverkade gödseln att minska ytterligare och spridningen av kväve och fosfor kommer att minska totalt sett, eftersom övergödningen i svintäta områden kan minskas.

-Den stora minskningen av kväveanvändningen under de senaste åren gjorde att den värsta syrebristen i havet på 25 år i somras kom som en överraskning för oss, sa han. Men den visar att vi har ytterligare en bit att gå innan sjöar och vattendrag blir friska. Men han sa också att den varma sommaren med lugnt väder gjorde syrebristen värre än mer normala år.

vesteringen medför i nuläget inga konsekvenser för övriga korvproducerande anläggningar inom koncernen. Men tillverkningsvolymen ökas och fyra årsarbeten sparas.

-Den strukturplan vi arbetar efter ger oss moderna och internationellt konkurrenskraftiga anläggningar, säger Swedish Meats vd Peter Rasztar. Det krävs stora kapaciteter och mycket hög produktsäkerhet för att skapa den konkurrenskraft som krävs i en tuffare livsmedelsmarknad. Swedish Meats är redan idag marknadsledande i Sverige och en av Skandinavien största tillverkare av korv.

I Linköpingsfabriken tillverkas i dag drygt 12 000 ton charkprodukter av 180 medarbetare.

Flera vägar att gå

-Minskningen av kväveläckaget måste ske utefter flera fronter. Genom att tillsätta fytas i fodret kan vi reducera fosforinnehållet i svinggödsel med 35 – 40 proc, sa miljöministern. Men han sa alltså även att de målriktade åtgärder som regeringen föreslår i Vattenmiljöplan III förutsätter insatser av högteknologisk karaktär med separation av näringsämnen så de kan flyttas från överskottsområden till marker som behöver näringen. Gödselseparation kan medverka till att lösa några av problemen och regeringen har undanröjt en del lagar som hindrat utvecklingen på det området, sa han.

Vilka lagar som undanröjts framgick inte, men lagen har tidigare t ex hindrat att gödsel flyttats mer än korta sträckor.

Hans Christian Schmidt nämnde i sitt anförande t o m enskilda företag som gått före med intressanta lösningar på gödselproblemet. Det är Staring Maskinfabrik och Echberg Manuteck, som vi nämnde senast i GRIS nr 12. Han berömde även Landsud-

Den danske miljöministern Hans Christian Schmidt, t v, besökte Agromek och intresserade sig särskilt för de högteknologiska lösningarna för luft- och gödselbehandling. Här ses han tillsammans med utställningschefen Jan Tjørnelunde Pedersen och Peter Hansen, Cormall.

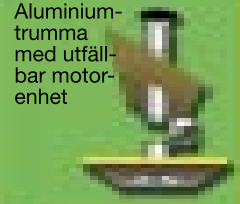
valget för svin, som satt fokus på gödsel- och luftbehandling och därmed fått många företag att sätta ingång forskning och utveckling på området.

Han såg inte bara miljövinster i den forskning och utveckling som nu sker hos många danska företag, utan även snart en ekonomisk vinst hos de lantbrukare som utviner näringsämnen från gödseln och luften. Värdet på gödseln stiger, konstaterade han.

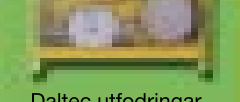
Mellan raderna i anförandet kunde vi också läsa att det nya forsknings- och utvecklingsområdet, som luft- och gödselbehandling utgör, även förväntas bli en god affär för dansk maskintillverkningsindustri och därmed även för landet.

Dalby-intaget

Aluminiumtrumma med utfällbar motor-enhet

Daltec utfodringar

Ventilation Inredning Utfodring Totallösningar

Monter A 541 mila

Tel 046-20 15 60

Drag från ventilationen gav hög dödlighet Tak över smågrisarnas liggplats räddningen

Ulrika och Mats Johansson, Bengtsgård, mellan Falkenberg och Varberg, hade oförklarligt hög dödlighet i grisningsstallarna. Vid mätning visade det sig att det kom drag från ventilationen och från gödselrännorna i en del boxar. Draget förstärktes av skorstenseffekten vid smågrisarnas liggplats där värmelampor och golvvärme inte klara hålla värmen. Åtgärden blev tak över smågrisarnas liggplats med hål för värmelamporna. Allt till en kostnad av knappt 150 kronor per box.

gårdsbesök

Därmed har smågrisarna en mer ombonad och dragfri liggplats. Omaket kan vara svårigheten att direkt se till smågrisarna under värmelamporna. Taket måste först lyftas. Men det görs endast några gånger per dag och smågrisarna ligger där största delen av dygnet när de är som yngst och känsligast.

Begränsad tillgång till kapital

Ulrika och Mats övertog Mats föräldragård 1997 och började i stort sett bygga omgående. Byggnationen blev färdig så den första grisningen skedde i januari 1998. Då började även lågkonjunkturen i svinproduktionen varför produktionen fick fortgå i ekonomisk motvind. Totalt be-

Det uppfällbara taket hålls uppe med en krok som träs över vattenledningsröret. Kroken ska justeras.

Ulrika och Mats med Hampus, 2 år, på armen.

står besättningen av 260 sugor i ett fyra veckors system.

Mats har jordbruksutbildning, men hade före köpet av gården arbetat utanför jordbruket. Tillgången till kapital i samband med starten var begränsad. Av detta skäl fick vissa delar i byggnationen göras enklare än planerat. En del av detta var att ventilationen fick förenklas och gasavsug från gödselrännorna fick vänta. Därför har det blivit visst produktionsbortfall och en del extra arbete på grund av kapitalbristen.

-En stor fördel, säger Mats, är all den hjälp vi fick från kompisar under byggtiden, bl a vid monteringen av inredningen. Därför kunde byggkostnaderna hållas på en rimlig nivå, runt 19 000 kronor per plats.

Utfodringen av de digivande suggorna sker

Skorstenseffekt

Eftersom ekonomin bromsade vissa investeringar, bl a gasavsug från gödselrännorna, har av den anledningen problem uppstått. Det blev drag från gödselrännorna som gjorde att temperaturen blev ojämn i stallen och lägre i vissa boxar vid smågrisarnas liggplatser vid låg utetemperatur. Skorstenseffekten blev stor i de boxar där kallare luft "kröp" från gödselrännorna fram över boxgolvet till smågrishör-

I takets bakkant, in mot boxen, finns en ca 10 cm bred list som delvis håller värmen kvar i hörnan.

Stallarna på Bengtsgård.

Skivan som utgör tak över smågrisarnas liggplats är snedskuren för att passa i smågrishörnet. Längden är 120 och största bredd vid boxmellanväggen 80 centimeter.

Malin Karlsson.

procentenheter.

-Materialkostnaden för detta har gått på ca 125 kronor per box. Alltså har insatsen redan betalat sig, säger en nöjd Mats Johansson. Naturligtvis har vi fått ändra våra rutiner vid tillsynen och vid behandlingarna av grisarna till att först lyfta upp taken vid varje box för att kunna se på grisarna från mittgången. Men det är betydligt mindre jobbigt än det tidigare frustrerande problemet med den höga dödligheten, att bära ut döda grisar.

Nils Andersson

nan. Värmen från värmelampan och golvet förstärkte skorstenseffekten när den kallare luften värmdes upp. De minsta grisarna fick ligga ytterst, i draget, och drabbade av olika åkommor. En del grisar magerade av. Dödligheten var stor, runt 20 procent, berättar Mats.

Mats är glad över att kullstorleken var så hög som den var, 12,5 grisar. Annars hade det tekniska resultatet blivit lägre och den ekonomiska verkligheten än värre. Trots värmerör på väggarna ovanför inredningen räckte inte den värme som rören avgav för att motverka problemen. Men som bekant stiger varm luft.

-Vi fick rekommendationen av våra djurhälsoveterinärer, Erik och Lotta, att bygga tak över smågrisutrymmet för att där få en bra närmiljö. Detta är slutfört nu, visar Mats. Resultatet har blivit att värmen stannar kvar under taket där grisarna fått en klart bättre närmiljö, fri från drag. Dödligheten har sjunkit med ca sju

Luftintaget utmed ytterväggen och över gödselrännan är försedd med tilluftsduk.

Upphängningen av den sänkbara skivan som skiljer smågrishörnan och övriga boxen är ändrad av Mats från krok till kedja eftersom suggorna i flera fall bökat på grinden med påföljd att kroken släppte och skivan åkte ner och träffade och skadade några grisar.

Agromek med andra ögon!

Svenskt lantbruk står inför stora konkurrensproblem med vikande priser på en global marknad, där snart de stora kornbodarna i öst ger sig till känna. Tjåna pengar kan endast den göra som är kompetent och i utvecklingsfronten. Jag åkte till Agromek för att kontrollera om där fanns nödvändig kompetens.

ekonomi

debatt

Som bas för granskningen av utställningen ställde jag upp följande kriterier:

1. All djurproduktion har bara ett syfte, dvs att förvandla en lågvärd fodervara till ekonomiskt sett högvärda och efterfrågade produkter med hjälp av djur som "förädlingsmaskiner".
 2. Effektivitet och lönsamhet i produktionen förutsätter att man kan bereda och hantera fodret så att det fungerar på bästa sätt i förädlingsprocessen, dvs i djuren.
 3. Fodervaran måste kunna tillföras djuren, så att de erhåller rätt kvalitet i rätt mängd på rätta tider för att deras förädlingsförmåga skall kunna tillvaratas optimalt.
 4. Djuren måste erbjudas en miljö som gör dem optimalt fungerande som "förädlingsmaskiner" utan ett antibiotikapapaply.
 5. Näringen måste kunna attrahera kompetent personal.
- Erbjöd då de företag som ställde ut på Agromek teknik som motsvarar ovan nämnda kriterier. Agromek handlar i hög grad om svin. Därför koncentrerar jag min analys på svinproduktionen och sammanfattar ovanstående kriterier i följande krasa konstaterande: "Bästa produktionsresultat för svinproduktion är ca 1,6 kg foder per kg tillväxt enligt tillgängliga och trovärdiga avelsresultat. I praktisk produktion är motsvarande siffra i verkligheten ca 2,7 – 3,2 kg/kg tillväxt."

Jämförelsen haltar i så måtto att inget talar för att ens avelsfolket avslöjar djurens bästa möjliga foderomvandlingsförmåga, eftersom inget talar för att avelsfolket är bättre än praktiken vad gäller själva foder teknologin. Deras resultat bygger i huvudsak på individuell utfodring i individprovning.

Jämförelsen avslöjar att dagens svinproduktion inte är tillnärmelsevis effektiv. Ovanstående siffror antyder att nästan halva foderförbrukningen är onödig eller kontraproduktiv. Vart tar den vägen? Oundvikligen belastar den djuren olämpligt, eftersom de formellt måste göra sig

av med halva foderintaget via urin och gödsel. Överskottet skapar miljöproblem först i stallet och slutligen ute i omgivande miljö och vattendrag. Den oundvikliga frågan är naturligtvis: "När kommer miljöfolket att kräva stopp för detta?"

Som jämförelse kan vi ställa följande fråga: Skulle t ex en plastproducent, en betongfabrikant etc överleva om halva råvaran tilläts bli skrot? Naturligtvis inte. De torde med oförställd förvåning ta del av ovanstående siffror och fråga sig varför lantbruket tillåts segla utan effektivitetskontroll medan EUs budgetamar sprängs av lantbruksbidrag.

Fanns då på Agromek teknik som löser ovanstående problem?

Foderförvaring:

Jag fann på Agromek inte en enda silo utrustad för att kunna ta emot foder i form av mjöl eller pellettskross utan att separera fodret, så att receptet äventyras och så att djuren inte kan erbjudas en optimal foderkvalitet. Därmed är en optimal foderförädlings bortspelad redan i första hantlingssteget av fodervaran.

Foderberedning.

Intresset för foderberedning på gårdsnivå var relativt stort. Basen i foderberedningen är kvarnen. Fortfarande erbjud man nästan enbart hammarkvarnar med centrummatning utan slagbrygga. De saknade genomgående all utrustning för att brukaren löpande skall kunna ställa in ett givet arbetsresultat och för att kompensera för förslitning. Därmed är det omöjligt att över tid kunna förutse ett optimalt bearbetat foder som fungerar i blandningar och optimalt i magarna på djuren. Jag fann endast ett undantag i form av Skjold stålskivekvarn med ställbar bearbetningsgrad. Dock föreföll intresset och marknadsföringsinsatsen för denna var minimalt. Krasst konstaterat. "På gårdsnivå erbjuder marknaden inte utrustning för rationell och foderteknologiskt optimal foderberedning."

Utfodring.

Den enda reella skillnaden mellan avelns förnämliga provningsresultat och praktiken eländiga produktionsresultat är att aveln i förprovning använder individuell utfodring. Praktiken använder grupputfodring. I traditionell svinutfodring är konkurrensen mellan djuren enorm, vilket sätter alla möjligheter för optimal foderomvandling ur spel, vilket förklarar de dåliga resultaten i praktiken. I aveln erbjuds varje djur att äta avsedd portion i lugn och ro, vilket ger de sensationellt goda resultaten.

Agromek erbjud så vitt jag fann ingen utrustning eller kunskap för individuell utfodring annat än för enskilt hållna moderdjur. För dessa har man accepterat tanken

att konkurrensen mellan djuren är så förödande, att individuell foderhantering är nödvändig. I alla andra uppfödningssled vägrar man uppenbarligen fortfarande att se behovet av individuell hantering. Utrustning för detta saknades. Däremot börjar man nu erbjuda eleganta och påkostade datasystem för resultatkontroll, men eftersom den grundläggande tekniken saknas förblir datorsteget verkningslöst. Att lista dåliga siffror ger ingen högre lön.

Miljö.

I Danmark planerade föregående regim relativt långtgående ingrepp på miljöområdet inom och utom stall. I och med den nya regimen föll en stor del av intresset för inomhusmiljön bort. För sugor redovisades fortfarande ett huvudsakligt intresse för fixerad och hård miljö på spaltgolv. För slaktsvin gällde i stort sett samma som tidigare, dvs djur till större delen på spaltgolv och med alla ventilationsaktiviteter ovanför djuren. På inte en enda av de vackra stallritningarna jag fann, kunde jag ana att konstruktörerna kände till något om emissioner under djur och gasflöden mellan utrymmen etc.

Danskarna har i ännu lägre grad än svenskarna fattat att djuren är värmekällan i stallet och att i stort sett alla emissioner utvecklas under djuren. Energiproduktionen från djuren innebär därmed att emissioner sveper in mot och under djuren. Dessa kan därför icke erbjudas en acceptabel luftkvalitet och naturligtvis inte heller personalen. 1992 fick jag veta på Bygholm att arbetarskyddet inte hittat vägen ut i danska djurstall, vilket förklarade att man rekommenderade vakuumutgödsling, trots att de runt skötarna mätt upp katastrofala gasnivåer under tömning av gödselbassängerna under djuren. Arbetarskyddet har uppenbarligen ännu inte funnit vägen.

Krasst konstaterat, så fanns inget i miljöväg att hämta från Danmark annat än i form av datorsystem för klimatstyrning. Dock gäller för dessa system liksom för ovan nämnda system att om den grundläggande utrustningen och tekniken för emissionskontrollerande ventilation saknas, så blir datorinsatsen endast ett vackert slag i luften.

Märkligt nog så satsar de danska företagen stora pengar på emissionskontroll efter stallet. Visst, det är vackert och ger säkert en söndagsskolestjärna i miljöfolket himmel, men det är ett märkligt sätt att se på lönsamhet. Varför utfodra så radikalt mycket foder och tillämpa så dålig teknik att avfallet blir ett maximalt problem som med extrema kostnader skall minimeras?

Tomhant reste jag hem. Jag hade inte sett ens antydning till teknik, som skall skapa konkurrenskraftig svensk eller nordisk djur-

Skärpning av salmonellakontrollen Suggpoolsbesättningar måste anslutas

Många producenter har varit tveksamma att ansluta sig till salmonellakontrollen på grund av skrivningarna, som många inte ansett sig kunna uppfylla. Borta är dock nu kravet på desinfektion av gödselspridare för användning i besättning som anslutits till salmonellakontrollen. En skärpning är det däremot vid spridning av organiskt avfall. Spridning får inte ske på areal om denna under tio månader från spridningstidpunkten ska användas för utevistelse av djur eller för skörd av grovfoder.

föreskrifter

Från 1 januari 2003 gäller föreskrifterna i SJVFS 2002:84, saknr K 111. I en del fall blir det viss skärpning av salmonellakontrollen, men också lindringar.

Undantag för rengöring

I paragraf 11 framgår att en suggpool får endast anslutas till salmonellakontrollen om samtliga besättningar som tillhör suggpoolen har anmälts.

Denna skrivning är ny och har fått en skärpning.

I paragraf 27, om inköp av djur, finns undantag från rengöring och tillägg om oisolerade stallar. Undantag från rengöring och desinfektion kan medges av kontrollorganisationen, Svdhv, om det finns särskilda skäl.

produktion. Möjligen kan man gömma sig bakom det faktum att flertalet ländrar arbetar på samma låga tekniska standard i stallarna. Dock är detta inte längre möjligt i de nordiska länderna, där djuretiska krav är påträngande och där arbetskraften söker sig till miljöer som åtminstone försöker prioritera miljö för personalen.

Orsakerna är naturligtvis många. En påträngande tanke är dock att det redan också inom lantbruket råder en total brist på systemöverblickande personal och intressen. Utvecklingen styrs här, liksom i övriga delar av samhället, av folk med utpräglat specialistkompetens, men som sinsemellan inte har ett användbart språk. Det är en baggis att utveckla vackra datorprogram, men om det inte finns effektiv basalt teknik för dessa att styra, så är resultatet ointressant och ännu mindre intressant är det om stallpersonalen lever i en annan värld.

En typisk bit av verkligheten. Att mjölka i mjölkgrup med traditionell teknik gör ingen ostraffat mer än 4 – 5 år innan ar-

Oisolerade stallar ska rengöras mellan uppfödningsomgångarna samt rengöras noggrant och desinfekteras minst en gång per år.

Även i paragraf 28 om satellit i suggpool finns samma skrivning som i paragraf 27 om undantag från rengöring och desinfektion om det finns särskilda skäl. Oisolerade stallar ska rengöras mellan uppfödningsomgångarna samt rengöras noggrant och desinfekteras minst en gång om året.

I paragraf 30 utgår kravet på desinfektion av gödselspridare före användning i ansluten besättning.

Under paragraf 31, första och andra stycket har halm tagits bort, vilket finns inskrivet i Svenska Djurhälsovårdens information om salmonellaprogrammet. Däremot är det en skärpning i tredje stycket. Där står att certifierat organiskt avfall inte får spridas på areal som tillhör ansluten besättning om denna areal under tio månader från tidpunkten för spridning ska användas för utevistelse av djur eller för skörd av grovfoder. Denna skrivning innebär att det organiska avfallet måste vara spridit senast i augusti året före om grovfoder ska skördas i juni.

Nils Andersson

De ändrade paragraferna i i jordbruksverkets föreskrifter om frivillig och förebyggande salmonellakontroll.

mar och skuldror är färdiga för helrenovering. För mer än tjugo år sedan etablerades en teknik i USA, där mjölkarens bärande hantering av mjölkkningsorganen på sträckta armar togs över av särskilda mekaniska armar. I år såg jag äntligen tafatta försök att introducera tekniken i Europa. Att rädda familjens mjölkande medlemmar, oftast frugan, från arbetsskador med t ex riktiga mekaniska mjölkkarmar kostar i en dubbel sexa som en Volvo herrgårdsvagn eller en brådel av en ny traktor. Det är för enkelt! Här intresserar man sig istället för komplicerade robotar, vars slutliga kostnader ingen kan överblicka.

Sture Larsson

27§ Vid verksamhet som bygger på inköp av djur från mer än en besättning för uppfödning till slakt skall omgångsvis uppfödning tillämpas.

Mellan uppfödningsomgångarna skall stallutrymmen och inredningen noggrant rengöras och desinfekteras och vidtagna åtgärder skall dokumenteras i stalljournal eller motsvarande. Undantag från rengöring och desinfektion kan medges av kontrollorganisationen om det finns särskilda skäl.

Oisolerade stallavdelningar skall rengöras mellan uppfödningsomgångarna samt rengöras noggrant och desinfekteras minst en gång per år. (SJVFS 2002:84).

28§ Satellit i suggpool eller avdelning inom satellit skall noggrant rengöras och desinfekteras mellan uppfödningsomgångarna och vidtagna åtgärder skall dokumenteras i stalljournal eller motsvarande. Undantag från rengöring och desinfektion kan medges av kontrollorganisationen om det finns särskilda skäl.

Oisolerade stallavdelningar skall rengöras mellan uppfödningsomgångarna samt rengöras noggrant och desinfekteras minst en gång per år. (SJVFS 2002:84).

Hantering av gödsel och organiskt avfall

30§ Gödselspridare eller motsvarande som används i flera besättningar skall rengöras före användning i en besättning som anslutits till salmonellakontrollen. (SJVFS 2002:84).

31§ Gödsel från besättning som står utanför kontrollen enligt denna författning får inte spridas på areal tillhörig ansluten besättning om denna areal efter spridningstillfället används för utevistelse av djur eller för skörd av grovfoder under innevarande kalenderår.

Organiskt avfall som inte är certifierat enligt Svenska Renhållningsverksförbundens kriterier för kompost och rötrest, såsom avfall från avloppsreningsverk, flerkammarbrunnar och ej källsorterat hushållsavfall, får inte spridas på areal tillhörig ansluten besättning om denna areal inom två år skall användas för utevistelse av djur eller för skörd av grovfoder.

Organiskt avfall som är certifierat enligt Svenska Renhållningsverksförbundens kriterier för kompost och rötrest, såsom organiskt avfall från livsmedelsindustrier och butiker samt källsorterat hushållsavfall, får inte spridas på areal som tillhör en ansluten besättning om denna areal under tio månader från tidpunkten för spridning skall användas för utevistelse av djur eller för skörd av grovfoder. (SJVFS 2002:84).

"Skulorna" gör grisen till ett kretsloppsdjur

Nu slutar många KRAV-grisproducenter. Lönsamheten är alldeles för dålig, även för dem som anses vara effektiva. Risken är stor att volymen halveras till 2004. Men produktionen går att rädda om man låter grisen vara ekologisk på sitt eget vis, genom att ge grisen förutsättningar koppla stad och land, genom att tillåta att alternativa råvaror i ekogrisens foder. Då behöver inte grisen vara ett marginaldjur.

ekonomi

KRAV-grisar

Grisen är ekologisk på ett unikt sätt. "Skulorna" har genom alla tider varit grisens mat och det är ekologiskt att ge grisen det vi människor inte vill äta. Ställer man frågan rakt ut är ingen emot att alternativa fodermedel används, men vi ger inte grisen någon riktig möjlighet att koppla stad och land som reglerna ser ut i dagsläget. Många tycker samtidigt inte att grisar ska finnas i större omfattning eftersom de konkurrerar med människorna om spannmålen. (Fjäderfäpproduktionen står inför samma dilemma.)

Att koppla stad och land kan grisen bara göra effektivt om de alternativa fodermedlen är av ekologiskt ursprung. Det blir därför inga "riktigt ekologiska" grisar förrän t ex den ekologiska osten säljs i sådan omfattning att ekologisk vassle kan särskiljas och säljas i tillräcklig mängd. Men kan vi vänta på det?

Låt alternativa fodermedel (av vegetabi-

Ekologisk grisproduktion vid Sötåsen.

liskt men ej ekologiskt ursprung) ingå i ekologiska grisars foderblandningar i den ekologiska delen. Dessa fodermedel är inte ekologiska fast det är ekologiskt att använda dem. Grisen är inte ekologisk genom att förädla vallfoder, den är ekologisk genom att koppla stad och land. Den dagen då det finns ekologiska alternativa fodermedel kommer de naturligt att ta över de konventionella alternativa fodermedlen.

Alternativa fodermedel ger blötfoder inte innegrisar

För att använda de alternativa fodermedlen måste man ha en blötfoderanläggning. Egentligen är det omvänt. Har man en blötfoderanläggning kan man bli mer ekologisk och koppla stad och land. För då man gör foderblandningar som ska utfodras blött har man fler fodermedel att välja mellan. Alla torra fodermedel blöts bara med vatten. Med alternativa fodermedel menar man allt som livsmedelsindustrin inte kan ta omhand eller sälja inom datumgränsen eller sådant som blivit lite fel t ex hamburgerbröd med för få eller för många sesamfrön, vassle, gränsmjölk, glasspill, drank, drav, stärk, deg, chips, nyponsoppa, vaniljkräm, rulltårter, m m. Dessa fodermedel innehåller olika mängder energi och aminosyror så det gäller att optimera in varorna så att de passar. Det är också avgörande var gården ligger, chips är bara aktuellt för producenter nära t ex OLWs fabrik, men vilken möjlighet att ta vara på möjligheter!

Praktiska svårigheter

Det finns praktiska svårigheter med att ha grisarna ute och att utfodra blötfoder, men det går att lösa. Det är svårt att ordna med torrutfodring också eftersom man vill ge grisarna restriktivt giva. Därför är

Sylvia Persson

det felaktigt att tänka att en blötfoderanläggning kräver att grisarna hålls på stall. Diskussionen om utevistelsen ligger mer i att andra faktorer i skötseln är svåra. Det är stor tidsåtgång för att föda upp slaktsvin på friland. Det är svårt att få rätt gris till slakt vid rätt tid och vägningsproceduren är inte alltid stressfri för djuren. Arbetsmiljön är inte alltid bra. Den yttre miljön är inte heller lätt att få riktigt bra eftersom man dagligen kör med tunga maskiner på skiftena som ger markpackning (främst blöta perioder) och eftersom riskerna för växtnärläckage ställer krav på stora arealer och fällornas skötsel. Även om inte alternativa fodermedel används kommer det att vara mycket kostsamt att ha slaktsvin ute.

Ekologiska grisstall liknar inte konventionella grisstall

Inhysning och utedrift av KRAV-grisarna är ofta föremål för diskussion och mycket aktuellt just nu. Oavsett hur det blir i framtiden är det mycket viktigt att tillåta variationen och inte vara misstänksam mot någon. Bara för att man använder ett stall och en blötfoderanläggning liknar inte produktionen den konventionella särskilt mycket. Inte på långa vägar lika mycket som ett stall för KRAV-mjölkkor liknar ett konventionellt kostall. Ytorna som grisarna har att röra sig på är 3 gånger större än i den konventionella produktionen och de har alltid en djup ströbädd att böka i. Beteskrav och 365 dagars utevistelseperiod har heller inte de konventionella grisarna. Att fodret är ekologiskt producerat och inte innehåller några renframställda aminosyror eller kemiskt extraherat foder syns inte men är nog så viktigt, liksom karenstiderna för behandlingar mm.

KRAV-grisar har både färre och fler anmärkningar vid slakt

KRAV-grisar är friskare än andra grisar. Färre grisar behöver behandlas. Det är den allmänna uppfattningen bland producenter som lagt om. I slaktskadestatistiken kan man också utläsa att lunganmärkningar är mycket mindre förekommande i KRAV-grisproduktionen än i den konventionella produktionen. Anmärkningen "böld" är också mindre vanlig i KRAV-grisbesättningarna. Däremot har KRAV-grisarna fler anmärkningar på leder och lever.

KRAV-grisar

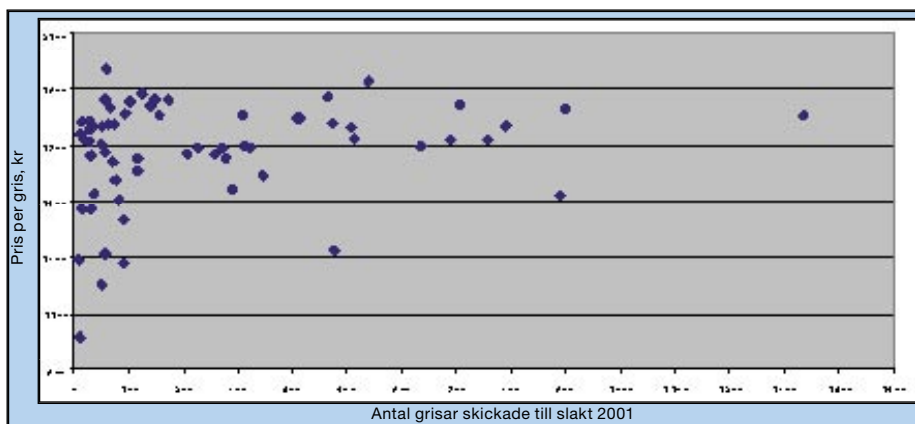
Få lunginflammationer

I den konventionella slaktsvinproduktionen är det lunginflammation som är den vanligaste orsaken till behandling. Här är skillnaden mellan ekologisk och konventionell produktion störst. 3,5 % av de konventionella grisarna får anmärkning 62 (lunginflammation). Motsvarande för KRAV-grisarna är 0,8 %. Spridningen mellan KRAV-besättningarna är stor även om medeltalet är lågt. Det finns ekologiska besättningar som har problem, men det finns också många som under 2001 inte hade någon gris med lunginflammation! Tilläggas bör att nivåerna för lunginflammationer i

Grisproduktion med bred marginal

Vi måste ha lönsamhet i alla led, det är alla överens om. Mer marknadsföring och bättre försäljning behövs liksom produktutveckling. Swedish Meats arbetar för att sälja hela volymen ekologiskt det skulle ge ett bättre netto. Det nettot kommer i första hand att användas till att sänka priset till kund och då kan större volym kött säljas. Alltså, även om vi får fart på marknaden kommer sannolikt avräkningspriset inte att höjas särskilt mycket. Så som situationen ser ut går ekvationen inte ihop även om problemen på marknaden blir bättre. Antalet KRAV-grisar kommer att minska mycket. Men, konsumenterna vill fortfarande ha fler eko-grisar och grisen behöver inte vara ett marginaldjur om den tillåts koppla stad och land. Därför finns också förutsättningar för en blomstrande ekologisk svinproduktion.

Sylvia Persson
Länsstyrelsen, Västra Götaland

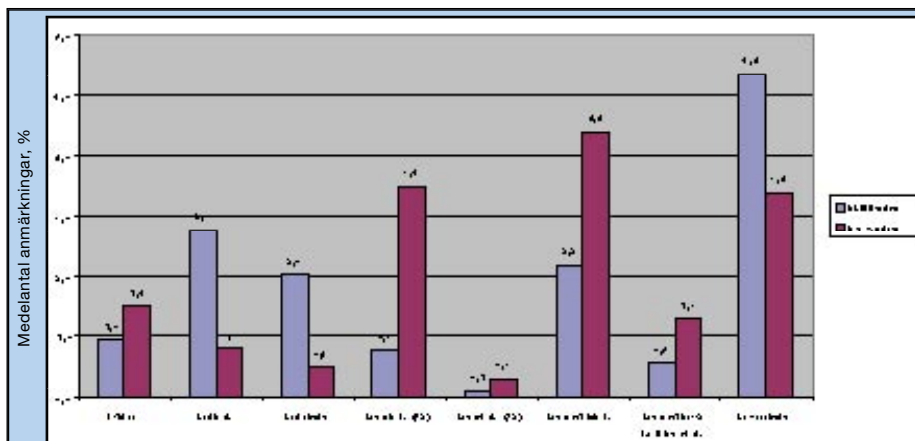

Som ett tillägg till Lennarts Johanssons, Swedish Meats, Falkenberg, projekt om lönsamheten i den ekologiska svinproduktionen 2001 gjordes under sommaren 2002 ett tillägg med de olika besättningarnas slaktanmärkningar. Materialet är inte så stort att det går att göra några statistiska analyser, men det går att se tendenser. Detta material är underlag för artikeln.

Sverige generellt ligger lågt jämfört med andra länder.

Uppfödningssystemen har stor betydelse för om grisarna får lunginflammation eller inte. En mycket liten integrerad besättning med hyddsystem har inte lika många noskontakter och luftvolymen som "späder ut" smittan är mycket stor. En besättning med byggnad som används året runt och som får smågrisar via mellangårdsavtal löper större risk att smittor sprider sig. En slaktsvinproducent vill av denna anledning inte ha grisar från fler än en besättning. Ju fler besättningar grisarna kommer ifrån ju fler smittor som kan spridas kommer in. Det är som att skicka sina barn till dagis, det tar tid innan alla fått alla smittor och blivit immuna. Trots att stallen för eko-grisar är sämre i detta avseende än hyddsystemen är de fortfarande långt bättre

Medelanmärkningar för KRAV-grisar och konventionella grisar.

Genomsnittlig slaktintäkt per gris hos Swedish Meats KRAV-grisleverantörer 2001. Varje besättning är en prick.

re än de konventionella stallen. Här gäller det att arbeta för bättre mellangårdsavtal så att man slipper kontinuerlig produktion. "Alla in – Alla ut" är vad vi ska ha som mål i svinstallen.

Mer ledproblem

För lederna är förhållandet det omvända. Det är KRAV-grisarna som har flest anmärkningar. 2,8 % ledinflammationer (kod 32) hos KRAV-grisar jämfört med 0,8 % för de konventionella grisarna. 2,0 % ledskador (kod 56) hos KRAV-grisar jämfört med 0,5 % för de konventionella grisarna. Vad dessa skillnader beror på diskuteras. Att rödsjukan är med som bov i dramat är självklart, frågan är bara hur mycket som beror av rödsjuka. De allra flesta grisar som hålls ute på mark vaccinerar mot rödsjuka på samma sätt som gyltor inför grisning. Vaccination gäller som allmän rekommendation och flera besättningar har sett markant skillnad efter insatt åtgärd. Dessvärre ligger medeltalen fortfarande högt. Delvis kan man förklara det med att rör man sig mycket ökar också risken att man vrickar/stukar sig. Hur stort lidande det varit för djuren är svårt att säga. Det är inte ofta man ser hälta på grisarna ute även om gången ibland kan vara lite stel.

**Ekologisk
produktion
vid Torskog.**

Eftersom grisarna är så mycket mer rörliga blir också tillfällig stelhet mer utmärkande. Orsaken till anmärkningarna måste utredas mer.

Leverskador

2001 hade 5,4 % av KRAV-grisarna leverskada (kod 84) och de konventionella grisarna har ett medeltal på 3,4 %. Spridningen mellan besättningar är dock mycket stor vad gäller anmärkningarna på just levern både konventionellt och ekologiskt. Vissa besättningar har problem andra är nästan "rena". Hur mycket leveranmärkning det finns i en besättning varierar

också i tiden. Det beror av att det man ser i levern är ärrer efter att spolmasken passerat och ärrer avläker efter ca 4 veckor. Spolmasken infekterar och återinfekterar grisarna i omgångar. Att besättningen har lågt smittryck av spolmask bevisas alltså inte av att anmärkningarna vid slakt är låga. Låg andel anmärkningarna visar bara att just då grisen slaktats är levern fri från ärr. Grisen kan mycket väl ha gått igenom en infektion av masken men den lika gärna aldrig ha blivit smittad.

Uppfödningssystemet är av stor betydelse för hur stor risken för smitta är och det har avgörande betydelse för vilka åtgär-

der som behöver göras för att förebygga smittan. Besättningar som har hyddsystem året runt har i denna studie 4,3 % anmärkningar på levern. Motsvarande siffra för dem som använder byggnaderna vintertid är 6,9 % och de som använder byggnaden året runt ligger på 7,0 % i medeltal. Skillnad kan också ses mellan integrerade besättningar (4,9 %) och dem med mellangårdsavtal (7,75 %). Storleken har ännu större betydelse än uppfödningssystemet, 3,6 % i besättningar med färre än 100 levererade grisar under 2001 och 6,8 % i besättningar som levererat fler än 100 grisar. De besättningar som utfodrar med blötfoder är i princip desamma som dem som har mellangårdsavtal.

Ur parasitsynpunkt är stallen ett problem. Grisarna som kommer in har smittan med sig och det är i princip omöjligt att sanera bort en spolmasksmitta mellan omgångarna. Äggen är riktiga överlevare! För att komma tillrätta med problemen som ändå finns i vissa besättningar måste man arbeta långsiktigt och gårdsspecifikt.

Sylvia Persson

Länsstyrelsen, Västra Götaland

Konkurrens om fodret försämrar grisvälbefinnandet och ekonomin

Konkurrensen om fodret kan vara alltför hög även om alla slaktsvin i boxen teoretiskt sett hinner äta under ett dygn. Om det finns för få ätplatser försämras produktionen. Dessutom ändras grisarnas ätbeteende och de får fler hudskador, vilket tyder på mer bråk i boxarna. Detta visar veterinär Lotta Georgsson i sin doktorsavhandling från SLU Alnarp, som hon försvarar 31 maj.

utfodring

För att spara plats i stallar och därmed kunna bygga billigare används ibland foderautomater istället för de vanliga långtrågen i slaktsvinsuppfödningen. Automaterna ger även grisarna möjlighet att själva styra sina mattider. Automatutfodring med få ätplatser leder dock till att grisarna får konkurrera om maten och matplatserna.

En automat ger lägre tillväxt och större spridning

Under en treårsperiod genomförde veterinär Lotta Georgsson ett försök på SLUs försöksgård i Odarslöv, utanför Lund, för att se hur konkurrens om foder påverkar grisarna och produktionen. Slaktsvin i grupper om 16 utfodrades med en eller två foderautomater. Två boxar var utrustade med elektroniska foderautomater som registrerade hur mycket och när varje gris i boxen åt. Med hjälp av en transponder, dvs ett mikrochip, i örat kunde automaterna känna igen de individuella grisarna.

Resultaten visar att en foderplats till 16 grisar inte är tillräckligt, inte ens när man ger grisarna fri tillgång på foder. Grisarnas produktion i boxar med endast en foderautomat var sämre än för de grisar som hade tillgång till två foderautomater. I genomsnitt hade de såväl lägre tillväxt och slaktvikt som större spridning i daglig tillväxt inom boxen. Utöver detta hade de fler hudskador vilket tyder på mer bråk i boxarna. De fem minsta grisarna i boxarna drabbades i störst utsträckning. Den tuffa situationen verkade dessutom ha påver-

Lotta Georgsson.

kat deras immunförsvar, då de hade färre vita blodkroppar. De små grisarna i boxar som bara hade en foderautomat tvingades också äta en mycket större andel av sitt dagliga foder på natten jämfört med de

relativt små grisarna i boxar med två foderautomater. Intressant var också att de största grisarna, som troligtvis kan göra som de vill, också påverkades av den höga konkurrenssnivån. De åt mer och blev fetare än de största grisarna i boxar med en lägre konkurrenssnivå.

Jämnt foderintag ger bäst ekonomi

En analys visade också att det dagliga foderintaget är en viktig faktor för ekonomin i produktionen. Varken grisar som äter för mycket eller för lite är lönsamma. Därför är ett jämnt foderintag mellan grisarna önskvärt om man ser till både djurens välbefinnande och bondens ekonomi. Det kan uppnås genom att man använder utfodringssystem med en låg konkurrenssnivå, tex fler automater, eller system som underlättar för de små grisarna att komma åt fodret och samtidigt hindrar de större från att äta för mycket.

Dispoterar 31 maj

Veterinär Lotta Georgsson, SLU, institutionen för jordbrukets biosystem och teknologi (JBT) Alnarp, försvarar 31 maj sin doktorsavhandling Competition at Feeding. Effects on growing-finishing pigs and rats. Disputationen äger rum kl 13.15 i föreläsningssalen, Alnarp. Fakultetsopponent är seniorforsker Birte Lindström Nielsen, Forskningscenter Foulum, Tjele, Danmark.

Mer info: www.jbt.slu.se/lotta.georgsson

Tillåtet stoppa salmo nel la smit tat kött vid gränsen

Länder, som Sverige, som har koll på sjukdomsframkallande bakterier som salmonella och campylobacter, ska kunna förbjuda import av livsmedel från länder som inte har samma koll. Det har EUs lantbruksminister beslutat. Källa: Politiken.

Biologisk luftrenare re du ce rar damm och ammoniak

Skovs luftrenare innehåller en biologisk process, som renar utsugsluften från ammoniak med över 60 procent, lukten med ca 80 procent och damminnehållet med 90 – 95 procent. I övrigt se Gris 12 2002 och 8 2002.

81 688 besökte Agromek

Agromek 2003 i Herning, som avslutades i lördags, hade 81 688 besökare. Bland dessa var 11 431 från andra länder än Danmark, eller 2 843 från Tyskland, 2 602 från Norge och 2 231 svenskar. De utländska gästerna kom från 56 länder.

Billigare rödsjukevaccin

Erysorb vet rödsjukevaccin från Scanimal-Health prissänktes med 25 % 1 januari. 1 x 50 ml (25 doser) kostar då 210 kr (8:40 kr per dos) och 10 x 50 ml (250 doser) kostar 1966:50 kr (7:87 kr per dos).

Produktguide/Servicekupong Gris

Jag önskar att följande företag lämnar mer information direkt till mig, stryk under eller kryssa för:

A			I		
Avelsdjur		Avelspoolen	3	Information	webb, internet
				Inomgårdsm.	utrustn. tillbeh.
B				Inredningar	Agriprim
Betongprodukter		Simia	31	Inredningar	Siko
Byggmaterial	lättklinker	Groba	9	Inredningar	Funki AB/NOJ
Byggnation	djurstallar	Stallbyggen	13	Inredningar	Infomatic
Byggnation	ritningar	Groba	9	Inredningar	Siko
D				Inredningar	Stallbyggen
Dammbekämpning	Blötlägg. kylning	Ergo Miljö	13	Inredningar	gödselgångsgrind
Dammbekämpning	Rebell dimmspridare	Rönnetorp	1	Inredningar	lösa delar
Dammsugare	Gelins	Rönnetorp	1	Inredningar	plast-, rostfritt
Doserare	Dosmatic	Trädgårdsteknik	13	Inredningar	repstatser, rostfritt, plast
Doserare	vätske- Dosatron	Bole	3	Inredningar	sugg-, slaktsvin-
Dräktighetstestare	Dosatron	Bole	3	J	
E				Järnpreparat	injektion, Gleptosil
Elkraftverk	traktor-, Green Power	Energi-Teknik	7	Järnpreparat	injektion, Pigeron
Elverk		Rönnetorp	1	Järnpreparat	injektion, Ursoferran
Elverk	mobila, traktordrivna	Kvånums Järn	9	Järnpreparat	pasta, TransFer
F				Järnpreparat	torv, Gristorw
Flugbekämpning	biologisk	Rov-flugan	9	K	
Foder	premixer	Kvarnbyfoder	11	Kompressorer	Krånzle
Foderautomater	ad lib, Turbomat, m m	Groba	9	Krossar	reservdelar, Skiold
Foderautomater	Piggomat	Skälby Maskin	5	Kvarnar	reservdelar, Skiold
Foderautomater	torr-, våt-, Verba	Bole	3	L	
Foderkomplement	KwikUp	Agri Syd Center Gross	19	Lampor	infraröd-, lågenergi-
Foderkomplement	oligo-sackarider	Linkan	19	M	
Foderkomplement	smågris-, Kick-Start	Bole	3	Mikrodoserare	Weda
Fodertillskott	Orego-Stim	Ecopharm	32	Mjölkersättningsautomat	Lamur
Fodertråg	plats för alla grisar	Rönnetorp	1	Märkning	spray
G				O	
Gödselpump	Landia	Svenska Neuero	15	Omrörare	rostfria
H				P	
Halmskärare	hydraulisk	Skogaby Stallmiljö	32	pH-sänkare	ättika
Hydraulcylindrar		LR-System	5	Pumpar	Vatten-, urin- drank- avlopps-
Hygienförbättrare	Boxnytta	Södra Århults Torv	32	R	
Högtryckstvättar	Kränsele	Rönnetorp	1	Ryggsprutor	batteridrivna
Högtryckstvättar	Kränzle	Gelins	15		
					Fribergs
					Perstorp AB
					Astimac
					Trädgårdsteknik

Droppande vatten lär smågrisarna dricka tidigt.

Smågrisarna dricker tidigt med droppande vatten

Grisar vill gärna se en vattenspegel när de ska dricka. Ser och hör de dessutom ett vattendropp, så blir små grisar intresserade och söker sig till vatt-net. Den filosofin har Unni, som har droppdysor som komplement till sina vattenkoppar.

vatten

-Smågrisar lär sig dricka tidigare med droppande vatten på en vattenspegel, säger man vid Fabrikken Unni. Dessutom får grisarna alltid friskt vatten, vilket ock-

så är viktigt. Droppet står på de första 8 – 14 dagarna.

Dropanordningen är billig och enkel att montera. Strypventilen rensar sig själv och är tryckkompenserad, dvs den ger alltid två liter per timma oavsett vattentryck. Den kan användas stationär, eller flyttas från box till box. Det finns ett tillval till systemet med magnetventil, så vattnet kan användas i olika intervall.

Senaste grisnytt får du i

Rådgivning		Avelspoolen	3	Utgödslingar		Siko	9
Rådgivning		KLS	9	Utgödslingar		Stallbyggen	13
S				Utgödslingar	Hydrodox tryck-	Tuna	5
Semin		Avelspoolen	3	Utgödslingar	skrap/hydraulisk	Harry Johanssons	9
Silor	foder	Stallbyggen	13	Utgödslingar	Mila	Mila	5
Silor	gastäta, foder	Simia	31	V			
Silor	glasfiber med cyklon	Rotage	31	Vatten till grisar	bitventiler	Bole	3
Silor	inomhus-	Rotage	31	Vatten till grisar	kopp, Drick-O-Mat	Groba	9
Skyddsutrustning	andningsmask	Groba	9	Vatten till grisar	ventiler, skålar	jalmarson	9
Slakt		KLS	9	Vattensättningssystem	BW+	Infomatic	7
Slakt		SLP	13	Ventilation		Simia	31
Slakt		Skövde Slakteri AB	7	Ventilation		Funki AB/NOJ	15
Slaktmognadsmätare	Pigscanner	Rönnetorp	1	Ventilation		Infomatic	7
Slaktmognadsmätare	Värdemätaren	Pigliner	9	Ventilation		Siko	9
Slangvindor		Rönnetorp	1	Ventilation		Stallbyggen	13
Smågrisvärmare	värmelampor	Bole	3	Ventilation	fläktar	Animek	13
Spalt	betong-	Stallbyggen	13	Ventilation	frekvensreglerad	Madsorask	10
Spolledning		Rönnetorp	1	Ventilation		Ergo Miljö	13
Strömedel	torv	Råsjö Torv	19	Ventilationstvätt			
Stålbbyggnader		LR-System	5				
T							
Tandslip	Pigmatic	Bole	3				
Transportörer	Flex 90, System 100	Rotage	31				
Transportörer	Syssem 100 A	Rotage	31				
U							
Utfodringar		Stallbyggen	13				
Utfodringar	blöt-	NOJ Serviceverkstad	11				
Utfodringar	blöt-, torr-	Infomatic	7				
Utfodringar	torr, blöt	Funki AB/NOJ	15				
Utfodringar	torr-	Simia	31				
Utgödslingar		LR-System	5				
Utgödslingar		Simia	31				
Utgödslingar		Infomatic	7				

Jag vill prenumerera på GRIS t o m 2003

190 kr inkl moms 10,75 kr.

Gleptosil® vet!

Järnlyftet för små grisar som snabbt vill bli stora och starka...

Ge spädgrisarna Gleptosil redan första levnadsdygnet, så vet du att de får den optimala järnstarten.

Gleptoferron 200 mg Fe³⁺/ml
Förpackn: 5x100 ml
och 10x100 ml

Gleptosil säljs på apoteket, där du också kan beställa Metermatic-sprutan

PHARMACIA Animal Health

Tel 042-28 80 00. Fax 042-28 89 75. www.pah.nu

NOTAG

Specialisten på foder- och spannmålshantering

4000 Feeder
En kraftfull och effektiv foderdoseringssystem som ger en jämn och exakt foderdosering till varje djur. Enkel att installera och underhålla.

2000 Feeder
En kraftfull och effektiv foderdoseringssystem som ger en jämn och exakt foderdosering till varje djur. Enkel att installera och underhålla.

1000 Feeder
En kraftfull och effektiv foderdoseringssystem som ger en jämn och exakt foderdosering till varje djur. Enkel att installera och underhålla.

500 Feeder
En kraftfull och effektiv foderdoseringssystem som ger en jämn och exakt foderdosering till varje djur. Enkel att installera och underhålla.

250 Feeder
En kraftfull och effektiv foderdoseringssystem som ger en jämn och exakt foderdosering till varje djur. Enkel att installera och underhålla.

Spannmålsdoseringssystem
En kraftfull och effektiv spannmålsdoseringssystem som ger en jämn och exakt spannmålsdosering till varje djur. Enkel att installera och underhålla.

Spannmålsdoseringssystem
En kraftfull och effektiv spannmålsdoseringssystem som ger en jämn och exakt spannmålsdosering till varje djur. Enkel att installera och underhålla.

SIMIA – när Du väljer inomgårdsutrustning

SIMIA inredning • ODIN utgödsling • SVEA ventilation • DATAMIX utfodring

Framtidens blötutfodring från Datamix Multifeeders 5000
Noggrann

Marknadens mest noggranna blötutfodring. Individuell kontroll på varje foderventil. Tydlig redovisning av foderkomponenter.

Tvåtrågsbox för tillväxtgrisar.

Windowmiljö

Multifeeder med enkla överskådliga bilder. Lättanvänd.

Service

Heltäckande service. Service alla

Anläggningen visas på skärmen. dagar. Möjlighet till PC- och modemslutning.

Blötufoderkar.

Simiainredningar – kvalitet som håller

Enhetsbox.

Vi anpassar inredningen så att den blir så "rostfri" som möjligt. Du får en inredning med lång livslängd. Kvalitet som håller.

Flexibel

Vårt stora sortiment av boxar gör det lätt att anpassa dem till Dina behov. Du kan välja inredning av stål kombinerat med betongskivor eller plastskivor. Vi arbetar även med rostfritt och aluminium.

Interiör av slaktsvinstall.

Stark

Inredning med kraftiga stäldimensioner. Betongskivor av högsta kvalitet. Regjula lös och tillbehör.

Lösam

Sinsugger på ströbädd.

I samarbete med

Bygglant

SIMIA

593 95 Västervik • Tel 0490-401 00 • Fax 0490-400 70

Lokalkontor:

Ångelholm 042-690 06

Strängnäs 0152-400 17

Bergkvara 0486-202 05

Halmstad 035-583 32

Hammenhög 0414-44 03 00

Trollhättan 0520-44 41 34

Norrköping 011-741 28

Senaste grisnytt får du

SPRUTOR

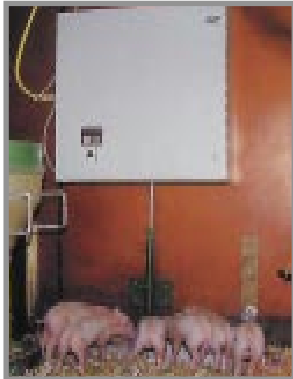
Den mest använda batteridrivna ryggsprutan.
Uppladdningsbart 12 volts batteri, justerbart tryck
upp till 4,2 bar, 18 liters tank, vikt endast 5 kg.

Varalöv, 262 96 ÄNGELHOLM

Lamur Spädgris-Automat

RÄDDAR LIV OCH PENGAR

Ett företag i
AvestaPolarit-
gruppen

Reparera eller bygg själv!

Använd **ultrahöghållfast**
rostfritt stål + plast!

Lång hållbarhet, låg kostnad
vid nybygge och reparation!

Tel Åke 0520-42 68 22, 0520-47 97 06, 0708-32 68 22

ais-trollhattan@telia.com

Ecopharm of
Sweden

Med OREGO-
STIM
är smågrisarna
friska och
har god

OREGO-STIM® fodertillskott

Ecopharm of Sweden, Pipersgatan 32, 112 28 Stockholm

Tel/fax 08-650 18 88 Mobil 070-453 56 68

Gödselbrunnen fungerar bättre om du skär halmen!

Tryckskar din halm, då stannar mögelsporerna kvar
på ströet och du slipper andas in dem.

Brandsäkerheten får
du på köpet!

Planera Din
ströhantering nu

Strökvagn som dockas
till halmskäraren.

Skogaby Stallmiljö

Tel 0430-600 00 Fabriken 601 39 Fax 602 39

SOJALL GÖDSELPULVER Med garanti

Ladugårdsinrede i Jung AB

535 92 Kvänum

Tel 0512-211 10 Fax 0512-212 19

BOXNYTTA™

- Förbättrar boxhygien.
- Minskar fukt och lukt i grisboxen och ger därmed en sund och trygg stall-
arbetsmiljö.
- Har visat sig minska förekomsten av 3-
veckors- och svävningssjukt.
- Är ett unikt småkornigt absorberande
(permerer) som filtrerar genom värme och
utan kemiska tillsatser.
- Är av 100% naturligt ursprung. Ofarligt att
förfara för grisen.
- Är mycket konkurrenskraftigt och finns i
20 kg säck hos valsorterade fodermåttare.
- Används även till övriga djurslag.